

Kamu İhale Kurumundan:

Kamu İhale Tebliği
(Tebliğ No: 2003/10)

15.08.2003 tarih ve 25200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4964 sayılı Kanun ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 18 inci maddesinde yapılan değişiklikle “doğrudan temin” ihale usulleri arasından çıkarılmış ve anılan Kanunun 22 nci maddesi ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir.

a) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi,

b) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması,

c) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması,

d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin on beş milyar, diğer idarelerin beş milyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar,

e) İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralanması,

f) Özelliğinden dolayı stoklama imkanı bulunmayan ve acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımları,

g) Milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları.

Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterli kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.”

Ayrıca 4964 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesine eklenen (f) bendi ile; idarelerin yaklaşık maliyeti bu bentte belirtilen tutara kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet ihtiyaçlarının pazarlık usulü kullanılarak ihale edilmesi mümkün hale gelmiştir.

Değişen kanun hükümleri doğrultusunda idarelerin yapacakları bu alımlar için Kanunun uygulanmasına yönelik olmak üzere aşağıdaki hususların açıklanması gerekli görülmüştür.

1. Genel olarak:

Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen hallerde ihtiyaçların; Kanunun 18 inci maddesinde sayılan ihale usulleri için tespit edilen kurallara uyulmaksızın; ilan yapılmadan, teminat alınmadan, ihale komisyonu kurma ve anılan Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kriterlerini arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak temin edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Söz konusu hükümler uyarınca anılan maddede belirtilen nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, ilan yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususlar idarelerin takdirindedir.

Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir.

Ancak, söz konusu maddeye göre ihtiyaçların karşılanmasında onay belgesi düzenlenmesi, onayı takiben ihale yetkilisince görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılması ve buna ilişkin belgelerin dayanakları ile birlikte onay belgesine eklenmesi zorunludur. İdarelerce gerekli görülmesi halinde, fiyat araştırmaları, ilgili uygulama yönetmeliklerinde yaklaşık maliyetin belirlenmesine ilişkin esas ve usuller çerçevesinde yapılabilir.

2. İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini:

İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulamasında, ihtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceği hususunu belge ile tevsik etmek durumundadır.

Mal alımlarında bu hususun, özel bir düzenleme olan ve 08.06.1983 tarih, 18701 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ticaret ve Sanayi Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları Muamele Yönetmeliğinin 50 nci maddesinde tanımlanan ve adına belge düzenlenen kişinin muayyen bir tarihte, muayyen bir malın Türkiye’de fiilen ve münhasıran bir tacirin elinde bulunduğunu gösteren “yed-i vahit belgesi” ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Ancak, ihtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceği hususunun genel kabul görmüş bir belge ile tevsik edilmesinin mümkün olmadığı durumlarda ise, bu tespitin ne şekilde yapıldığına dair bir tutanak düzenlenerek onay belgesi ekine konulacaktır.

Ayrıca, bir taahhüt kapsamında; taahhüt konusu sözleşme veya şartnamede yer alan hükümler nedeniyle belli bir marka veya modellen malın alınmasının zorunlu olduğu hallerde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulanması mümkün bulunmaktadır.

3. İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini:

4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir.

Bu nedenle, ihale konusu mal alımı, hizmet alımı veya yapım işi; bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi, hizmet sunucusu veya yapım müteahhidi tarafından gerçekleştirilebiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmet alımları bu bent kapsamında temin edilebilecektir.

4. 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca mal ve hizmetlerin ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden temini:

4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması mümkün bulunmaktadır.

Bu kapsamda yapılacak alımlarda, Kanununun 5 inci maddesindeki rekabet, saydamlık, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkeleri ile Kanununun temel alım usullerinin gereği olarak; daha önce sözleşmeye bağlanmış asıl işin kapsam ve miktarının, idarenin ihtiyacını karşılayacak şekilde tespit edilmesi; toplam süreleri üç yılı geçmemek üzere asıl sözleşmeye dayalı olarak yapılacak alımların ise, ihtiyaca ilişkin asıl sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımıyla ilgili olarak önceden öngörülmemekle birlikte ihtiyacın gereği olarak ortaya çıkması ve tamamlayıcı nitelikte bir alım olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

5. 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (d) bendi gereğince ihtiyaçların temini:

İdarelerin 4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen ve Kamu İhale Kurumunca güncellenen tutarı aşmayan mal ve hizmet alımları ve yapım işleri ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işe ilişkin mal ve hizmetlerin temin edilmesi mümkün bulunmaktadır. İşin niteliğine göre idareler bu bende göre yapacakları günlük ve küçük ölçekli alımlar için genel bir onay belgesi düzenleyebilecekleri gibi, her bir alım için de onay belgesi düzenleyebilirler. Ayrıca ilgili mevzuatı çerçevesinde düzenlenmesi gerekli olan harcama belgeleri onay belgesine eklenir.

Ancak bu bent kapsamında gerçekleştirilecek yapım işlerinde fiyat araştırmasının, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılması zorunludur.

Bu bentte belirlenen parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda öngörülen parasal limitin aşılabacağına tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanunun ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, 4734 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir.

6. 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (ı) bendinin uygulanmasına ilişkin hususlar:

4964 sayılı Kanunun 38 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanunun 62 inci maddesine “Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10' unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” hükmü eklenmiştir.

Bu hükümle getirilen sınırlama, anılan maddelerin parasal limit belirlenen bentlerine ilişkin olup idareler 4734 sayılı Kanunun gerek 21 inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10' unu Kamu İhale Kurulunun görüşü olmadan aşamayacaklardır. 21 inci maddenin (f) bendi ve 22 nci maddenin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde idareler, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır.

2003 yılında bu hüküm uyarınca Kuruma yapılacak başvurularda, idarelerin yıllık bütçelerinde yer alan ödeneklerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda değişiklik yapan 4964 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 15.08.2003 tarihi itibariyle kullanılan kısımları dikkate alınmayacak, %10 ödeneğin hesabında yılı bütçelerinde mal alımı, hizmet alımı ya da yapım işleri için öngörülen her bir ödenek kısmından kullanılmayan bölüm esas alınacaktır.

Yukarıda belirtildiği şekilde kıst ödenek miktarı dikkate alınarak yapılacak %10 ödenek hesaplaması sonucunda bu oranın aşılabacağı anlaşılmaması halinde Kurumumuzun uygun görüşünün alınması gerekmektedir.

Kurumumuza yapılacak başvurularda, 21 inci maddenin (f) bendi gereğince alınması öngörülen mal ve hizmetler ile 22 nci maddenin (d) bendi gereğince temin edilecek mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin somut şekilde tanımlanarak Kanunun diğer hükümlerine göre temin edilememesi gerekçelerinin açık bir şekilde belirtilmesi ve ekteki formda yer alan bilgiler ile gerekli görülen belgelerin gönderilmesi gerekmektedir.

İdarelerin mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için bütçelerinde öngörülen ödeneğin kullanılmayan kısmının anılan maddelerde belirtilen parasal limitleri aşmaması halinde %10 oranının aşılması şartı aranmaz.

7. Taşınmaz mal alımı ve kiralamaları:

Genel bütçeye dahil idareler ile katma bütçeli idarelerin taşınmaz mal kiralamalarına ilişkin olarak; daha önce kiralanmış bulunan taşınmaz malların kira artış oranları, bugüne kadar olduğu gibi bütçe harcamalarına ilişkin yetki ve görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı'nın belirleyeceği esaslar doğrultusunda yapılacaktır. 4734 sayılı Kanun kapsamındaki diğer idarelerin kira bedellerinin ise, sözleşmelerinde belirtilen oranlarda artırılması mümkün görülmektedir.

Bundan böyle yapılacak taşınmaz mal alımı ve kiralanmalarında; alım veya kiralamaya ihtiyaç duyulmasına ilişkin gerekçenin belirtilmesi, alınması veya kiralanması düşünülen taşınmazın yeri ve sahip olması gereken özelliklerin belirlenmesi, alım veya kiralamaya ilişkin rayiçlerin tespit edilmesi, bu konudaki bilgilerin alıma veya kiralamaya ilişkin onay belgesine eklenmesi, ayrıca tabi olunan mevzuatının öngördüğü diğer zorunlulukların da yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunun yanında, düzenlenecek sözleşmelerde kira bedelinde artış yapılmasının öngörülmesi halinde; genel bütçeye dahil idareler ile katma bütçeli idarelerce artış oranının Maliye Bakanlığı'nın her yıl yayımladığı kira artış oranlarını geçmeyeceği yönünde hüküm konulması, diğer idarelerce ise genel uygulamalar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek oranlarda artış yapılacağı yönünde hüküm konulması zorunludur.

8. İlaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımları:

İdarelerin ilaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi gibi ihtiyaçlarını önceden planlayarak Kanunda sayılan temel ihale usulleri ile temin etmeleri esastır. Ancak Kanunun 22 inci maddesine (f) bendi olarak eklenen hüküm çerçevesinde; özelliğinden dolayı stoklama imkanı bulunmayan ve acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, tıbbi sarf malzemesi ile test ve tetkik sarf malzemesi alımlarının doğrudan temin yoluyla karşılanması mümkün bulunmaktadır. Bu bende göre yapılacak alımların, doğası gereği stoklanamayan ve acil durumlar gereği kullanılması zorunlu olan ilaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımlarıyla sınırlı tutulması gerekli olup bu durumlar dışında idarelerin Kanunun genel hükümlerine göre ihtiyaçlarını temin etmeleri zorunludur. İdareler, bu tür alımlarının acil bir durum sebebiyle gerçekleştirildiğine ve alım konusu ihtiyacın stoklanmasının mümkün olmadığına ilişkin tevsik edici belgeleri harcama belgelerine eklerler.

9. Milletlerarası tahkim davaları için alınacak hizmetler:

4964 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesine (g) bendi olarak eklenen hüküm çerçevesinde, milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil etmek ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından doğrudan temin yoluyla hizmet alınması mümkün hale gelmiştir. Ancak; bu kapsamda yapılacak hizmet alımları milletlerarası tahkim yoluyla çözülecek anlaşmazlıklara münhasır olduğundan, anlaşmazlıkların milletlerarası tahkim dışındaki çözümü yollarında idarelerin Kanunun genel hükümlerine göre hareket etmeleri gerekmektedir.

10. Danışmanlık hizmet alımlarının pazarlık usulü veya doğrudan teminle karşılanabilmesi:

4964 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 48 inci maddesinde danışmanlık hizmet alımı olarak ihale edilecek hizmetler yeniden düzenlenmiştir. Yeni haliyle maddede belirtilen danışmanlık hizmetlerinin Kanunun 21 ve 22 nci

maddelerinde sayılan hallerin gerçekleştiği durumlarda nasıl temin edileceği konusunda aşağıdaki hususların belirtilmesine gerek duymuştur:

4734 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde; ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulü olduğu belirtilmiş, 48 inci maddesinde ise danışmanlık hizmetlerinin belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edileceği hüküm altına alınmıştır.

Ancak idarelerin danışmanlık hizmet alımlarının belli istekliler arasında ihale usulü ile karşılanmasının mümkün olmadığı durumlar ortaya çıkabilmektedir. Kanunda özel durumlarda ihtiyaçların temel ihale usulleri ile karşılanmasının mümkün olmadığı haller dikkate alınarak, ihtiyaçların teminindeki gecikmelerin önlenmesi amacıyla idarelerin duruma uygun hareket edebilme konusunda yetkilendirilmesi anlayışı benimsenmiş, 21 ve 22 nci maddelerde sayılan hallerin gerçekleştiği durumlarda pazarlık usulü ve doğrudan temin uygulanarak alım yapılabilme imkanı sağlanmıştır.

Belirtilen temel yaklaşıma uygun biçimde, Kanunun 21 ve 22 nci maddesinde belirtilen hallerin gerçekleştiği durumlarda danışmanlık hizmet alımları da pazarlık usulüyle veya doğrudan teminle Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yapılabilecektir.

Ancak, danışmanlık hizmet alımının Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen hallerin gerçekleştiği durumlarda pazarlık usulü ile ihale edilmesinde; adayların yeterliklerinin tespiti için Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin "ihaleye katılımda yeterlik" başlıklı İkinci Kısımının 1 inci bölümünde belirtilen belgelerin istenilmesi, istenen bu belgelerin taşıması gereken asgari kriterlerin idareler tarafından aynı Yönetmeliğin İkinci Kısımının 2 nci ve 3 üncü bölümlerinde belirtilen hükümlere uygun olarak belirlenmesi, adayların sunduğu belgelerin asgari yeterlik koşulları üzerinden değerlendirilmesi gereklidir. Bu yeterlik değerlendirmesinde, puanlama yapılması ve kısa liste oluşturulması söz konusu olmayıp, asgari koşulları sağlayan adaylar yeterli kabul edilecek ve bu aşamadan sonraki ihale işlemleri, Kanunun 21 inci maddesinin ilgili hükümlerine göre gerçekleştirilerek ihale sonuçlandırılacaktır.

Bu ihalelerde, Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ekinde yer alan Danışmanlık Hizmet Alımları Tip Sözleşmesi ile 19.12.2002 tarihli ve 24968 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Danışmanlık Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliğinin kullanılması zorunludur.

2003/4 nolu Kamu İhale Tebliğinin "Doğrudan temin" başlıklı "I" inci bölümünde, 2003/6 nolu Kamu İhale Tebliğinin 8, 9, 10 ve 12 nci maddelerinde ve 2003/7 nolu Kamu İhale Tebliğinin 1 inci maddesinde yer alan hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

Tebliğ olunur.

4734 SAYILI KANUNUN 62 NCİ MADDESİNİN (I) BENDİ UYARINCA
KAMU İHALE KURUMUNA YAPILACAK BAŞVURULARA İLİŞKİN
FORM

İdarenin Adı:		
	Yıllık bütçesinde belirlenen toplam ödenek miktarı	Kamu İhale Kurumuna müracaat tarihine kadar yapılan harcama miktarı
Mal Alımı		
Hizmet Alımı		
Yapım İşleri		
4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (1) bendi doğrultusunda yapılacak alımlara ilişkin talep ve gerekçesi ¹		
	Talebin Konusu	Talebin Gerekçesi
1		
2		
3		
...		
n		
Yukarıdaki bilgilerin doğruluğu beyan ve taahhüt olunur.		
Tarih Kurum Yetkilisinin/Yetkililerinin Adı SOYADI Unvanı İmza-Mühür		

¹ 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi uyarınca idareler, ancak mal ve hizmet alımları için talepte bulunabileceklerdir.